Ner 22.

PONIEDZIAŁEK 26 Października 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszawie codziennie, wyjąwszy Niedziele i święta uroczyste. W Poniedziałek, Piątek i Sobotę o godzinie czwartéj wieczorem; we Wtorek, Srodę i Czwartek o godzinie dziesiątéj zrana. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedaią się oddzielnie wcenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

WOJNA w NIEMCZECH

z Minerwy Francuskiej.

Mało w jakim kraju wiedzą o wojnie wybuchłej miedzy dwoma Mocarstwami Europy, już od miesiąca trwającej. — Kroki nieprzyjacielskie nastąpiły bez poprzedzającego wypowiedzénia, chociaż obadwa Xiążęta pochodzą z rodu Witykinda, równie swietnego jak Karola W.

Te narody walczące są z liczby trzydziestu pięciu mocarstw Niemieckich: to jest Xiąże de Lippe, -- Detmold panujący nad 19,062 dusz, i Xiąże Schaumburg. -- Lippe mający ich w swym kraju 24,000. Armja pierwszego wynosi trzysta ludzi, drugiego znowo zaciągnionem powstaniem 150. — Ich kraje leżą między Hannowerem a Prussami. — Oburzenie obudwu Xiążąt doszło najwyższego stopnia — Słabszy w siłach wojennych, spodziéwa się wyższosci przez zaprowadzenie w wojsku swojem taktyki Pruskiej; ufny jest przytem w słuszności sprawy.

Kroki wojenne rospoczęły się 31. Sierpnia. — Xiążę Lippe -- Detmold postanowił opanować kraj sąsiedni; wysłany przez niego korpus, złożony z ludzi 40, z bronią nabitą wszedł w czasie zmierzchu do wsi Maspen leżącej w Xięstwie Schaumburg. Naczelnik korpusu, po rosporządzeniu wojskiem, usiłował zachwiać wierność mieszkanców wioski, obiecując im w imieniu swego Pana, Rząd liberalny i konstytucyjny, jeżeli się spokojnie poddadzą. — Obietnice te okazały się w krótce mylnemi, w półgodziny bowiem po przybyciu, dowódca zabrawszy siedm koni z stajen odbitych, wrócił do państw swojego Xiążęcia, z całą powierzoną mu Armją. — Właściciele koni chcieli oprzeć się, ale waleczni rycerze, nadstawieniem kolb przechylili szale zwycięstwa. — I tym sposobem dzięki niebu! krew ludzka nie toczyła się w tej pierwszej potyczce.

Wspomnieni Panujący, toczą z sobą często wojny, ale sława dla nich niesprawiedliwa i uporna, grzebie w niepamięci

najchlubniejsze ich wawrzyny. — W 1811 przepomniano o podobnej kompanij przy trwającej podówczas w Hiszpanji, i dla przygotowań do Rossyjskiej. — Wioska Alverdissen była przedmiotem zatarg między dwoma mocarzami. — Prawa Xięcia Schaumburg były na lepszych zasadach oparte, ale Xiąże Detmold uważał: że nieprzyjaciel w sto pięćdziesiąt ludzi, nie oprze się jego Armji z trzystu złożonéj. — Wkróczył więc — zabrał sto rycerzy broniących Alverdissen, opanował wieś, a urzędników w niewolę zabranych, do krajów zwycięzcy zaprowadzono. — Armja zwycięska przypuściła podobnież attak do nieprzyjacielskiej rezerwy z 50 ludzi, i po niejakim oporze wyborną jéj pozycją opanowała. Nakoniec po różnych wojennych obrotach, i ogłoszeniu kilku Bülletynów, Xiąże Schaumburg okazujący nadzwyczajną ludzkość w rządzeniu ludem, który panowaniu Jego, Opatrzność powierzyła, zapobiegł przelewom krwi wiernych swoich poddanych i przedał wieś sąsiadowi za summę 50,000 talarów.

Teraznieysza wojna wypływa podobno z odmian w zapozywaniu do trybunału Detmoldskiego, zaprowadzonych bez wiadomości Xięcia Sheaumborg.

Oby walczący Xiążęta raczyli zwrócić uwagę swoją na Artykuł 2gi aktu związkowego Niemiec, zapewniający granice wszystkich państw połączonych, i jedenasty poddający podobne spory rozpoznaniu Sejmu; i zapobiegli wylewowi krwi, któraby zbroczyła Niemcy, przy zaburzeniu spokojności świata, gdyby ci dwaj następcy Witykinda posiadali jego kraje, jak pełni są jego odwagi; — teraz bowiem kończą na opanowaniu wioski zaborze kilku koni.

Z AKWISGRANU

z prywatnych wiadomości Dziennika le Vrai Liberal.

Sławny z dowcipu swego Xiąże de Ligne uważając dawniejszy kongres, na którym zabawy były daleko żywsze niżeli postęp interessów, i gdzie o balach więcej pamiętano niż o narodach powiedział: że kongres więcej tańczy, niż postępuje. — Nie można powiedzieć tego o Akwizgrańskim, zwracającym teraz niespokojną baczność całej Europy. — Krótko trwać będzie i z końcem miesiąca bieżącego wszystkie ważniejsze przedmioty ułatwionemi zostaną. Już jeden z nich, obchodzący szczególniej Francją i w ogóle spokojność świata, jest rostrzygnięty, wojska sprzymierzone po odbyciu rewji opuszczają Francją.

Do d. szóstego Października, było już pięć osobistych narad pomiędzy monarchami. Ministrowie są czynnie zatrudnieni. — Obecni są również teraz w Akwizgranie naczelnicy lub pełnomocnicy głównych domów bankowych Europy. Oni to ułatwili trudności co do wyjścia wojsk sprzymierzonych, przez bezpośrednie ofiarowanie 200 miljonów, które Francja dłużną jeszcze pozostała. — Dług bankierów umieszczony będzie w wielkiej Księdze. — Niewiadomo jeszcze czy Francja przyjmie ofiary te cudzoziemców, dotąd bowiem jéj minister Skarbu, przez opłatę znacznych procentów nie dał uprzedzić swego narodu w wspaniałomyślności.

Monarchowie wyjadą d. 15. z Akwisgranu do Sedan i tam będą na rewji wojsk pruskich. — Stamtąd udadzą się do Maubeuge i obecni będą obrotom wojsk Rossyjskich, w Valencienne zaś Angielskich. — Całą tę podróż chcą odbyć z pospiechem takim, aby na dzień 18, a najdaléj 19, wrócili do Akwizgranu. — Jeżeli powrót nastąpi wdniu 18, ma być uświetniony obchodem uroczystości bitwy pod Lipskiem.

z Akwisgranu dnia 10. Października.

Codzień bardziéj powiększa się liczba Artystów w różnym rodzaju, zjeżdzających się z całej Europy. Wczoraj deklamowano sławną poezją Szyllera pod tytułem: Dzwon, z muzyką Romberga. Dziś dadzą się słyszeć bracia Bohrer. Jutro Pan Friedrich z Drezna obiecuje popisywać się na Harmonichordzie. Młody Lai-

sonneur, dziecię ośmioletnie popisywać się będzie na skrzypcach. Ale Królowa wszystkich Artystów Świata, niezrównana Catalani przybyła wyprawdzie, ale jeszcze dnia nie oznaczyła.

Oczekiwanym jest w Akwisgranie znany brzuchomówca Alexander, ma przybyć z Koblencji, gdzie dotąd bawi. Z Paryża przybyła sławna kabalistka Panna Le Normand.

Powiadają, iż najwięcéj przyłożyć się miała do odwołania wojska z Francji, Rossja i Anglja.

Akwisgran — pisze jeden z dzienników Niederlandzkich — jest teraz razem dworem Monarchów, Gabinetem całej Europy, jarmarkiem, składem najświetniejszych i najrzadszych rzeczy; miejscem w którem się zebrały najznakomitsze talenta i zbiorem kuglarzy różnego rodzaju.

Dnia 11. Października.

Dziś popołudniu w obecności Króla Bawarskiego odbyła Pani Reichard pierwszą podróż powietrzną.

Na jutro odłożyła podróż swoją Panna Garnerin jéj rywalka, która uczyni doświadczenie ze swoim spadachoronem. Pan Garnerin przedstawiając ją osobom odwiedzającym jéj balon, zwykł mawiać.„ Oto Panna Garnerin, któréj mam zaszczyt być ojcem.

Dnia 12. Października.

Wczorajszej nocy przybył tu Jego Cesarzowicowska Mość Wielki Xiążę Michał. Dziś po objedzie JEGO Cesarzowicowska Mość Wielki Xiążę Konstanty, Naczelny Wódz Wojska Polskiego.

Opowiadają tu następujące zdarzenie: Najjaśniejszy Cesarz ALEXANDER ma zwyczaj codziennie przechadzać się sam bez orszaku, ubrany po cywilnemu. Na jednéj z takich przechadzek, napotkał Go ubogi, i prosił o jałmużnę. Gdy Cesarz wysłuchał jego prośby, powiedział żebrak.— „Jestem biedny i prawdziwie potrzebowałem wsparcia. Byłem przekonany że nie daremnie proszę, bo wiedziałem o tym, że Ty Panie, lubisz dobrze czynić incognito.

N. Cesarz cokolwiek był słaby, ale teraz już jest zupełnie zdrów; pracuje codziennie od rana do 2éj po objedzie, i rzadko bywa na widowiskach.

z Rzymu dnia 19 Września.

Wystawiono tu po pierwszy raz nową Operę sławnego Fioravanti pod tytułem Henryk IV w przechodzie przez Marnę. Opera ta z powszechnym zapałem przyjętą została.

z Madrytu 24 Września.

Z nowéj organizacji rady Królewskiéj spodziewać się można szybkiego i zgodnego postępu spraw publicznych. Imaz jest to mąż rozstropny; więcéj bojaźliwy niż przedsiębiorący. Niebędzie chciał zapewne obalać zasad przyjętych, tak jak czynił Garay. Casa-Irujo człowiek bardzo oświecony, łączy do długiego doświadczenia nabytego w usłudze publicznéj, szczególniejszą znajomość tych części Ameryki, które teraz ściągają na siebie baczność dworu Madryckiego. Wiele dzieł jego od dawna znanych, przekonywają o jego świetle i patrjotyzmie. Ma blisko pięćdziesiąt lat, praca jest u niego drugą naturą. Poprzednik jego przyzwał go był do Madrytu dla powierzenia mu poselstwa najwyższéj wagi. W téj najtrudniejszéj sprawie okazał wiele biegłości. Zasługi jego nagrodził Król wyborem. Cisneros jest jednym z dawnych Oficerów Marynarki Króleskiej, posiada głębokie wiadomości potrzebne do powierzonego mu wydziału.

Inni dwaj ministrowie których utrzymano: są, Egnia, minister Wojny, i Lozano de Torres Minister Sprawiedliwości. Pierwszy znany jest z swojéj surowości i oszczędności, i dał w wojsku męztwa dowody, drugi winien swoje wywyższenie talentom jakie rozwinął w ostatniej wojnie. Sprawiał obowiązki intendenta prowincji Salamanki i okazał czynność i zdatność niezaprzeczoną. Utrzymują iż ma wiele wpływu w Radzie Państwa i że go utrzymać potrafi.

Tym sposobem dzienniki Hispańskie wynoszą pod obłoki jako ludzi najzdatniéjszych, Ministrów wchodzących na urzędowanie. Nie tak łaskawy sąd dają o wychodzących; lubo i o nich przy wejściu podobne pochwały głosiły. Zobaczemy co powiedzą o dzisiejszych Ministrach, gdy wypadną z łaski, a w kraju Hiszpańskim wejście na urząd i zejście, niedługiego potrzebuje czasu.

od Niższego Renu 12 Października.
(z Gazety Hamburskiéj)

Jedno z pism publicznych zawiera w sobie co następuje:

ArcyXiężna Marja Ludwika, miała otrzymać pozwolenie od Najjaśniejszego Ojca Swego, do podania przełożenia Kongresowi Akwisgrańskiemu, o przeniesienie Napoleona do zdrowszego klimatu, gdzieby mógł oddać się miłym mu zatrudnieniom. Utrzymują że Hrabia Las Casas odesłał do Xięcia Richelieu z tego względu ułożoną prośbę."

„Czyli na Kongresie Akwisgrańskim, będzie miana uwaga, na przypadek śmierci Ludwika XVIII. i na skutki jakie to zdarzenie pociągnąć za sobą może? Jakimże się to dzieje sposobem, że właśnie kiedy się zebrał Kongres Akwisgrański, mówią iż Lord Cochrane miał zamiar uwolnić Napoleona? Podczas Kongresu Wiedeńskiego uciekł on z Elby; miałżeby los znowu chciać, aby podczas Kongressu Akwisgrańskiego umknął z wyspy St. Heleny? Czyby tą rasą podróż jego obróciła się do Ameryki czy do Europy: to jest rzecz obojętna; i w pierwszym przypadku nie zbywałoby mu na stronnikach."

ze Sztokholmu.

Korona znaleziona przez wieśniaka w czasie połowu ryb, waży półtora funta złota i ozdobiona jest 35 kamieniami drogiemi, między któremi były niektóre nie szlifowane.

Ustawa dodatkowa do konstytucji Szwedzkiéj załączona, wskazująca nowe kary na nadużycia wolności druku, przyjęta przez stany Szwecji pod warunkiem, iż może być dopiero w prawo zamieniona po przyjęciu jéj przez Sejm Norwergski, odrzucona przez tenże, nie ma tem samem żadnéj mocy obowiązującéj.

Król ustanowił order zasługi Cywilnéj, spólny dla Szwecji i Norwegji. Hrabia Norwergski Wendel-Jarlsberg jest Podskarbim jego mianowany.

z Hamburga.

Budują tu nowy szpital przy bramie kamiennéj (Steinthor). Budowla ta zastąpi miejsce spalonéj w czasie ostatniéj wojny; ma pomieścić 1,000 chorych wygodnie. — Spodziewamy się, że pomnik ten pobożności obywateli miasta, szczęśliwie ukończonym będzie.

Dienniki Nowego - Jorku zapewniają że traktat odstępujący Floryd Stanom Zjednoczonym jest już zawarty, potrzebuje tylko ratyfikacji Króla Hiszpańskego i Prezydenta Monroe. Mówią że cena ich jest pięć milionów piastrów.

z Paryża.

Niektórzy przypisują upadek Ministra Hiszpańskiego Garay, układowi nowego Budżetu, oraz widocznie okazanéj chęci zniszczenia wszelkich wyjątków w znoszeniu podatków, wpopisie wojska, i uważaniu dóbr duchownych za źródła przychodów skarbowych.

Listy Kadyxu zapewniają że dla przykréj pory roku, wielu Korsarzy udało się na morza południowéj Ameryki.

Wydawcy odpowiedzialni, Hrabia Kicinski J. Morawski